

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

Матеріали Всеукраїнської наукової навчально-методичної конференції

**“НОВІ НАПРЯМКИ ВПРОВАДЖЕННЯ
КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ
НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
І ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ
УКРАЇНИ ІІІ–ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ”**

*12–13 травня 2011 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
“Укрмедкнига”
2011

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ФАРМАЦІЇ

В.Г. Зеленюк, О.В. Геруш, І.Г. Кишкан, О.М. Горошко
Буковинський державний медичний університет, Чернівці

У наш час інтернет-технології відіграють важливу роль у житті людини, займаючи нові ніші у всіх аспектах її життєдіяльності. Україна входить до першої десятки країн Європи за кількістю інтернет-користувачів – доступ до всесвітньої павутини мають близько 15 млн. українців, що складає в середньому біля третини жителів України. Найвищий рівень поширення Інтернету серед молоді: 61% інтернет-користувачів – віком від 15 до 29 років, 39% – від 30 до 44 років. При цьому щорічний приріст користувачів Інтернету сягає 9%.

Враховуючи такі тенденції, перспективним методом викладання студентам навчального матеріалу є використання системи дистанційного навчання. У Буковинському державному медичному університеті (БДМУ) таку систему створено в 2010 р. Вона складається з електронних навчальних курсів, передбачених для організації індивідуального та групового навчання з використанням інформаційних технологій. Електронні навчальні курси є важливим і невід'ємним елементом підготовки до практичних занять студентів-фармацевтів денної форми навчання, однак найбільш корисною формою подання матеріалу вони є для студентів заочної форми навчання. Враховуючи обмежений доступ до навчальної, наукової та методичної літератури студентів заочної форми навчання в період між сесіями, електронні навчальні курси дають їм можливість повноцінного вивчення матеріалу за місцем проживання у зручний для них час.

На кафедрі фармації розроблено навчально-методичні матеріали у вигляді конспектів, методичних вказівок для підготовки до практичних занять, наочних матеріалів (відео, анімація, рисунки, таблиці, презентації тощо) для електронних навчальних курсів з професійно-орієнтованих дисциплін для студентів денної та заочної форм навчання. Для самоконтролю вивченого матеріалу студентам пропонуються контрольні питання та тестові завдання. З дисциплін професійної та практичної (фахової) підготовки: фармакології, фармакогнозії, організації та економіки фармації, менеджменту і маркетингу в фармації, аптечної та заводської технології лікарських засобів сформовано тестові завдання для підготовки до ліцензійного іспиту «Крок-2. Фармація», який у 2011 році студенти 5 курсу спеціальності «Фармація» освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» у БДМУ складатимуть вперше.

Для наочного відображення практичних навичок з технології лікарських засобів на кафедрі відзнято 25 навчальних фільмів, у яких основну увагу приділено найважливішим практичним навичкам, якими повинен оволодіти студент, а також особливим випадком приготування лікарських форм, виготовлення яких на заняттях є нерациональним (тривале за часом, економічно необгрунтоване). Деякі виробничі процеси, представлені у фото- та відеоматеріалах, відзнято безпосередньо у виробничих аптек міста Чернівці та області. На кафедрі розробляється також цикл відеосюжетів з медичного та фармацевтичного товарознавства, зокрема, передбачено зафілювати короткометражні сюжети з товарознавчого аналізу фармацевтичних препаратів, виробів медичного призначення, загальних та спеціальних медичних інструментів, основного медичного устаткування та обладнання. Демонстрація відеофільмів дасть змогу студентам наочно побачити основні технологічні процеси виготовлення лікарських форм, ознайомитися з роботою інструментів та приладів, які використовуються у фармацевтичній та медичній діяльності, дозволить краще закріпити теоретичний матеріал та більш якісно підготуватися до практичного заняття.

Для повноцінної підготовки студентів до практичних занять з фармакології наповнюється електронна база наочних матеріалів, де наводиться хімічна структура окремих ліків і акцентується увага на зв'язку фармакодинаміки препаратів з їх хімічною будовою, механізм дії ліків на клітинному рівні. З метою патогенетичного обгрунтування напрямків фармакологічної корекції при різних патологічних станах в матеріалах конспектів у вигляді схем та рисунків представлено основи фізіологічної регуляції організму, основні патофізіологічні зміни, що виникають при тих чи інших захворюваннях. До методичних вказівок студентам для опанування практичних навичок включено завдання з виписування рецептів, проведення їх фармако-терапевтичного аналізу та корекції. Окремо представлено ситуаційні задачі, які охоплюють основні види діяльності майбутніх фармацевтичних фахівців і передбачають проведення генеричної заміни у разі відсутності в аптеці виписаного лікарем препарату, визначення кратності прийому ліків залежно від особливостей фармакокінетики, вибору найбільш доцільних препаратів при певних клінічних ситуаціях, рекомендації щодо умов їх раціонального і безпечного застосування тощо.

Підсумовуючи, можна сказати, що підготовка студентів як денної, так і, особливо, заочної форм навчання з використанням елементів дистанційної підготовки у вигляді електронних навчальних курсів, сприятиме покращанню їх теоретичних знань, полегшить засвоєння навчального матеріалу та закріплення практичних навичок, дасть змогу раціональніше організувати свій час.

МІСЦЕ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

В. А. Капустник, І. Ф. Костюк, Н. П. Стебліна, О. О. Калмиков
Харківський національний медичний університет

PLACE OF COMPUTER INFORMATION TECHNOLOGIES IN CONDUCTION OF STUDENTS INDEPENDENT WORK ACCORDING TO CREDIT-MODULAR ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS

V.A. Kapustnyk, I.F. Kostyuk, N.P. Steblina, O.O. Kalmykov
Kharkiv National Medical University

Вступ. Суттєвою особливістю кредитно-модульної системи навчального процесу є підвищення ролі самостійної роботи студентів (СРС). У процесі виконання СРС викликає постійну потребу консультування з викладачем, що дозволяє останньому регулювати та контролювати процес набуття знань не тільки на завершальному етапі, але й у процесі навчання.

Для забезпечення безперервного оберненого зв'язку можна використовувати сучасні засоби комунікації та інформаційні технології (ІТ). Перш за все мова йде про мережеві технології – як локальні (у межах навчального закладу чи невеликої